

Sygn. akt II Cz 645/13

POSTANOWIENIE

Dnia 19 września 2013r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Sławomir Krajewski

Sędziowie: SSO Marzenna Ernest (spr.)

SSO Zbigniew Ciechanowicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 19 września 2013r. w S.

sprawy ze skargi dłużnika I. T.

na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)K. K.- postanowienie z dnia 08 sierpnia 2012r. w sprawie o sygn. akt Km 71/09

z udziałem wierzyciela (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w J.

na skutek zażalenia I. T. na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 11 grudnia 2012 r., sygn. akt IX Co 6640/12

postanawia:

1. **odrzuć zażalenie na punkt I zaskarżonego postanowienia;**
2. **oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.**

Sygn. akt II Cz 645/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 grudnia 2012 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie oddalił skargę (pkt I), oddalił wniosek o zawieszenie postępowania egzekucyjnego (pkt II) i oddalił wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego (pkt III).

Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcie Sąd wskazał, iż skarżąca wniosła o uchylenie czynności komornika z dnia 08 sierpnia 2012 r. wraz z wnioskiem o zawieszenie postępowania i umorzenie postępowania egzekucyjnego. Sąd zwrócił uwagę, iż z akt Km 71/09 wynika, że w toku postępowania egzekucyjnego zmarł dłużnik, po którym dziedziczy małżonek i dzieci. Sąd mając na uwadze przepis art. 819 k.p.c. zaznaczył, iż Komornik posiada prawomocne postanowienie z dnia 17 listopada 2010 r. o stwierdzeniu nabycia spadku, dlatego też podejmuje czynności wnioskowane przez pełnomocnika wierzyciela. Zatem w ocenie Sądu brak jest podstaw do umorzenia postępowania egzekucyjnego. Także zdaniem Sądu zawieszenie postępowania egzekucyjnego w trybie art. 821 k.p.c. jest niezasadne albowiem zawieszenie skutkowałoby jedynie przewlekłością postępowania i niemożnością zaspokojenia wierzyciela, którego należność przekracza kwotę 1.000.000 zł. Z tych względów oraz z uwagi na fakt, iż podnoszone zarzuty w skardze są niezasadne Sąd uznał, iż na podstawie art. 767 k.p.c. skarga w całości podlega oddaleniu jako niezasadna.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła dłużniczka I. T.. Wskazała, iż zaskarża je w części, tj. co do punktu II i III w stosunku do lokalu przy ul. (...)/II, i wniosła o uchylenie w zaskarżonym zakresie tego orzeczenia oraz o rozpatrzenie jej skargi z dnia 22 sierpnia 2012 r. na czynność Komornika Sądowego K. K..

Skarżąca podniosła, iż Sąd w ogóle nie rozpatrzył i nie zajął stanowiska w stosunku do podnoszonego zarzutu, że wierzyciel ma zabezpieczenie na nieruchomościach: cztery działki zabudowane w P. o wartości kilkakrotnie przekraczającej dług, a przeprowadza egzekucję i przygotowuje do licytacji lokal spółdzielczy przy ul. (...)/II, którego wartość pokryje niewielką wartość długu, co wynika ze spisu inwentarza. Skarżąca wskazała, iż cztery nieruchomości w P., będące przedmiotem spadku, kilkakrotnie przewyższają wartość długu i są zajęte przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie K. K. właśnie w tej sprawie z wniosku wierzyciela (...) spółki z o.o., a ponadto na każdej nieruchomości w księgach wieczystych (...) spółka z o.o. ma wpisane hipoteki dotyczące tego długu. Skarżąca wskazała, iż Sąd w ogóle nie rozpatrzył jej wniosku o zawieszenie egzekucji do mieszkania w związku z art. 799 k.p.c. Skarżąca podniosła, że wierzyciel ma zabezpieczenie podwójne swojego długu, więc wnioskowała o zawieszenie postępowania egzekucyjnego do ww. lokalu. Nadto skarżąca podniosła, iż wierzyciel ma zajęte nieruchomości w P. i wpisane hipoteki w księgach wieczystych tych nieruchomości, a więc zgodnie z art. 825 k.p.c. można umorzyć postępowanie egzekucyjne do mieszkania dłużnika, a tego Sąd nie rozpatrzył.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie dłużniczki nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż z treści skargi wynika jednoznacznie, iż dłużniczka domagała się w niej zawieszenia postępowania egzekucyjnego na czas trwania postępowania skargowego, umorzenia postępowania egzekucyjnego, albowiem nastąpiło już przedawnienie roszczeń (...) spółki z o. o. w J., nadto komornik nie dysponuje tytułem wykonawczym wraz z klauzulą przeciwko I. T.. Dłużniczka wniosła również o uchylenie zaskarżonej czynności powołania biegłego celem wyceny ograniczonego prawa rzeczowego albowiem egzekucja w tym zakresie jest zbyt uciążliwa, a zajęte już przed śmiercią dłużnika składniki jego majątku zabezpieczają roszczenie (...) spółki z o. o. w J..

Sąd Rejonowy oddalił skargę dłużniczki na czynność komornika w postaci powołania biegłego do wyceny ograniczonego prawa rzeczowego w postaci spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu użytkowego położonego w S. przy ul. (...)/II. Rozstrzygnięcie to jest prawomocne, a skoro na postanowienie w tym przedmiocie zażalenie nie przysługuje, Sąd Rejonowy w ogóle nie był obowiązany uzasadniać swojej decyzji o oddaleniu skargi, a co za tym idzie odnosić się do zarzutu nadmiernej uciążliwości prowadzonego postępowania egzekucyjnego. Za chybiony należy uznać zarzut podniesiony w zażaleniu, iż Sąd Rejonowy nie rozważył przesłanek z art. 799 k.p.c. oddalając wniosek o zawieszenie postępowania egzekucyjnego, skoro dłużniczka stosownego wniosku w tym zakresie w ogóle nie sformułowała. Dopiero w wywiedzionym zażaleniu I. T. podniosła, iż domaga się zawieszenia postępowania egzekucyjnego i jego umorzenia w stosunku do ww. spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu użytkowego właśnie z uwagi na nadmierną uciążliwość prowadzonych czynności egzekucyjnych. Żądanie zaś sformułowane na tym etapie postępowania nie mogło zostać uwzględnione i doprowadzić do zamierzonego przez skarżącą skutku. Dość wskazać przy tym, iż skoro dłużniczka forsuje pogląd, iż zajęty dotychczas majątek oczywiście wystarcza na zaspokojenie wierzyciela winna złożyć stosowny wniosek w tym zakresie do komornika, który obowiązany będzie poddać go merytorycznej ocenie.

W dalszej kolejności wskazać należy, iż Sąd Rejonowy zasadnie uznał, że w przedmiotowej sprawie nie zaszyły przesłanki zawieszenia postępowania egzekucyjnego, o których mowa w art. 821 k.p.c.

W myśl art. 821 k.p.c. Sąd może na wniosek zawiesić w całości lub części postępowanie egzekucyjne, jeżeli złożono skargę na czynności komornika lub zażalenie na postanowienie sądu. Zawieszenie postępowania Sąd może uzależnić od złożenia przez dłużnika zabezpieczenia. Jeżeli dłużnik zabezpieczy spełnienie swego obowiązku, Sąd może uchylić dokonane czynności egzekucyjne, z wyjątkiem zajęcia. Sąd może odmówić zawieszenia postępowania albo już

zawieszono postępowanie podjąć na nowo, jeżeli wierzyciel zabezpieczy naprawienie szkody, jaka wskutek dalszego postępowania może wyniknąć dla dłużnika.

Choć nie wynika to wprost z brzmienia art. 821 § 1 k.p.c., to jednak z treści § 3 omawianego przepisu należy wnosić, iż zawieszenie postępowania może być uzasadnione szkodą, jaka na skutek prowadzenia dalszego postępowania może wyniknąć dla dłużnika. Zatem na podstawie art. 821 k.p.c. Sąd rozpoznający zażalenie lub skargę na czynności komornika może zawiesić postępowanie egzekucyjne w całości lub w części na wniosek, w którym wnioskodawca wykaże prawdopodobieństwo powstania takiej szkody. Należy jednak podkreślić, że sama obawa powstania szkody po stronie dłużnika nie stanowi wyłącznej przesłanki zawieszenia postępowania. Wydając rozstrzygnięcie w przedmiocie zawieszenia Sąd powinien zatem brać pod uwagę całokształt okoliczności, a przy tym winien mieć wzgląd na interesy obu stron oraz stopień prawdopodobieństwa zasadności skargi.

Zdaniem Sądu Okręgowego w tej sprawie nie wystąpiła przesłanka uzasadniająca zawieszenie postępowania egzekucyjnego w oparciu o treść art. 821 k.p.c. Skoro bowiem celem unormowania art. 821 k.p.c. jest przede wszystkim zabezpieczenie skarżącego przed poniesieniem ewentualnej szkody, a skarżąca nie uprawdopodobniła w dostateczny sposób powstania szkody na skutek prowadzonego postępowania egzekucyjnego, to jej wniosek nie mógł zostać uwzględniony. Niezależnie od powyższego brak jest podstaw do zawieszenia postępowania z tego również względu, że Sąd pierwszej instancji rozstrzygnął już prawomocnie w przedmiocie skargi dłużniczki na czynności komornika. Omawiany zaś przepis stanowi podstawę fakultatywnego zawieszenia postępowania egzekucyjnego z urzędu lub na wniosek wierzyciela lub dłużnika, ale również osoby trzeciej, która złożyła skargę na czynności komornika, jeżeli służy to ochronie jej praw. Orzeczenie o zawieszeniu postępowania ma zawsze charakter zarządzenia tymczasowego, a więc do czasu rozpoznania skargi na czynności komornika lub zażalenia. Skoro jednak postępowanie skargowe zostało prawomocnie zakończone, to taka sytuacja procesowa niecelowym czyniła uwzględnienie żądania zawieszenia postępowania.

Jeszcze raz przypomnieć w tym miejscu należy, iż potencjalna nadmierna uciążliwość egzekucji - oczywiście po jej stosownym wykazaniu - mogłaby stanowić ewentualną podstawę zawieszenia egzekucji w trybie art. 799 § 2 k.p.c., nie stanowi zaś przesłanki zawieszenia postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 821 k.p.c.

Przechodząc do oceny prawidłowości zaskarżonego postanowienia w punkcie III w przedmiocie umorzenia postępowania Sąd Odwoławczy w pierwszej kolejności wskazuje, iż w przepisie art. 823 k.p.c. zostały określone sytuacje umorzenia postępowania egzekucyjnego z mocy samego prawa. Z kolei art. 824 k.p.c. obejmuje wypadki umorzenia postępowania egzekucyjnego z urzędu z przyczyn taksatywnie w nim wymienionych. Inne przyczyny obligatoryjnego umorzenia postępowania z urzędu przewidują przepisy szczególne dotyczące poszczególnych sposobów egzekucji. Ponadto w razie zaistnienia okoliczności wskazanych w art. 825 k.p.c. organ egzekucyjny jest zobligowany do umorzenia postępowania egzekucyjnego, z tym że podstawowym wymogiem jest zgłoszenie przez uprawniony podmiot wniosku o umorzenie.

Mając powyższe uwagi na względzie Sąd Okręgowy stwierdza, iż na gruncie rozpatrywanej sprawy nie zaistniała żadna ze wskazanych w przepisach kodeksu postępowania cywilnego podstaw do umorzenia postępowania egzekucyjnego o sygn. akt KM 71/09 prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)K. K. w zakresie objętym zażaleniem.

Jak wynika z treści skargi, dłużniczka domaga się umorzenia postępowania egzekucyjnego z uwagi na fakt, że komornik nie dysponuje prawidłowym tytułem wykonawczym, a egzekucję wszczętą pierwotnie przeciwko S. T. kontynuuje przeciwko jego spadkobiercom jedynie na podstawie postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku.

Tymczasem jednak - zgodnie z art. 819 § 1 k.p.c. - organ egzekucyjny zawiesza postępowanie z urzędu w razie śmierci wierzyciela lub dłużnika. Postępowanie podejmuje się z udziałem spadkobierców zmarłego. Z przepisu tego wynika, iż śmierć dłużnika po wszczęciu postępowania egzekucyjnego powoduje konieczność jego zawieszenia, a dalsze czynności mogą zostać podjęte dopiero z udziałem spadkobierców zmarłego. Nadto, zgodnie z ugruntowanym poglądem w sytuacji takiej nie jest wymagane ujawnienie następców prawnych w klauzuli wykonalności, lecz po

zawieszeniu postępowania egzekucyjnego organ egzekucyjny podejmie dalsze czynności z udziałem spadkobierców zmarłego tj. po udowodnieniu tego przymiotu prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia (...)(...)Sąd Odwoławczy podtrzymuje zatem prezentowane dotychczas stanowisko, iż w przedstawionej sytuacji brak jest podstaw do uznania zasadności wniosku skarżącej o umorzenie postępowania egzekucyjnego.

Odnosząc się natomiast do zarzutu przedawnienia roszczenia wynikającego z tytułu wykonawczego - przypomnieć należy, iż zgodnie z art. 804 k.p.c. organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym. Oznacza to zatem, że zarówno komornik, jak i Sąd rozpoznając skargę na czynność komornika nie jest władny uwzględnić zarzutu przedawnienia roszczenia wynikającego z tytułu wykonawczego i na tej podstawie umorzyć egzekucję.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w pkt 2 sentencji.

W zażaleniu skarżąca wniosła również o rozpatrzenie jej skargi z dnia 22 sierpnia 2012 r. na czynność Komornika Sądowego K. K.. W punkcie I zaskarżonego postanowienia Sąd Rejonowy oddalił skargę dłużniczki I. T. w tym zakresie.

W postępowaniu egzekucyjnym zażalenie na postanowienie sądu I instancji przysługuje wyłącznie w wypadkach w ustawie wskazanych (art. 767⁴ § 1 k.p.c.), a także na orzeczenia sądu wymienione w art. 394 k.p.c., poprzez jego odpowiednie stosowanie w tym postępowaniu (art. 13 § 2 k.p.c.).

W myśl art. 394 § 1 k.p.c. środek zaskarżenia, jakim jest zażalenie, przysługuje tylko na postanowienie sądu pierwszej instancji kończące postępowanie w sprawie, a ponadto na postanowienia sądu pierwszej instancji i zarządzenia przewodniczącego enumeratywnie wymienione w pkt 1-12 tego przepisu.

Wyjaśnienia wymaga, iż postanowienie kończące postępowanie w sprawie to takie, które kończy całe postępowanie lub zamyka drogę do wydania wyroku, nie zaś orzeczenie wydane w toku postępowania. Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z (...) akt (...)w postępowaniu egzekucyjnym przez „kończące postępowanie w sprawie” należy pojmować także orzeczenia sądowe, które kończą samodzielną część tego postępowania. Cechą charakterystyczną tych postanowień jest więc to, że dalsze postępowanie w sprawie nie może się już toczyć.

Przedmiotem skargi z dnia 22 sierpnia 2012 r. była czynność Komornika polegająca na powołaniu biegłego w osobie Z. W. do oszacowania wartości ograniczonego prawa rzeczowego w postaci spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu użytkowego położonego w S. przy ul. (...)/II.

Niewątpliwym jest, iż przepisy normujące postępowanie egzekucyjne nie przewidują możliwości zaskarżenia zażaleniem postanowienia sądu rozstrzygającego skargę na czynność komornika sądowego, polegającą na powołaniu biegłego do oszacowania nieruchomości czy też ograniczonego prawa rzeczowego, z którego prowadzona jest egzekucja. Postanowienie to nie ma też przymiotu orzeczenia kończącego postępowanie egzekucyjne, a już z pewnością nie kończy części całego postępowania, jakim jest egzekucja z nieruchomości dłużnika.

Z tych też względów zasadnym było odrzucenie zażalenia na orzeczenie zwarte w punkcie I, o czym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 373 k.p.c. w zw. z art. 370 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. w punkcie 1.

(...)

(...)

1. (...)

2. (...)

(...)

(...)

(...)

3. (...)

4. (...)